

ратѣхъ и о съставѣ [в ркп. съставѣ, в Лавр.лгт., 126 — уставѣ] земѣмъ. Тип.лгт., 41. XVI в. ~ XV в. Не многохъ ея [руки] обратити въ первый свой составъ. Зос.С.чч., 226. 1624 г.

8. *Строение, устройство; (тело)сложение, фигура.* И створиши ссудъ, дѣло пестрящаго, по съставу ризы створиши от золата чѣи и синеты и багряница (катѣ тѣнѣ фундамѣтѣс). (Исх. XXVIII, 15) Пятики., 82. XIV в. О клинѣмъ съставѣ (перѣ тѣс тѣс птиеумонос фундамѣт). (Сильв. и Ант.вопр.) Оп. II (2), 147. XVI в. Силенъ бысть тѣлеснымъ составомъ и крѣпокъ. Ж.Ант.С.ц., 75. 1579 г. Писать... зная въ томъ писмѣ иконного художества въ лицахъ и въ составахъ розмѣръ. Заб.Ик., 85. 1668 г. Аспид глухий — тот составомъ до колѣнъ во всемъ подобен красной дѣвицы. А с колѣнъ обѣ ноги свилися. Алф.³, 80. XVII в.

9. *Бытие, форма бытия; природа, сущность и форма ее проявления.* Причастиши бо быхомъ Хвѣй, аште начѧтьсъ състава до коньца твѣрдо удѣржимъ (тѣнѣ дѣржѣнѣ тѣс ұпостасеу). (Евр. III, 14) Псалт.Чуд.¹, 34. XI в. Како бо убо будеть камени и дрѣво [вм. дрѣва] единъ съставъ, сирѣчь нераздѣльно едино, или вола и коня (мѣа ұпостасеу тоутѣстїи дѣтюи єн)? Ефр.корм., 693. XII в. Свѣтъ, отъ огня родивъ ся, не отлученъ, иль въ немъ присно си, не имать своего състава развѣ огнь [вм. огни] (оук єхеи 1d1au ұпостасиу). Ио.екз.Бог.¹, I, 122. XII-XIII вв. Епифанъ реч<е>... Что есть вѣчный съставъ? Стынъ реч<е>: еже не оскудѣти, иль быти имъ якоже се бес престаніи быти временене, иль и лѣтомъ несвѣдомое (тѣс ՚ тѣнѣ алѡнѡу ұпостасиу). Ж.Андр.Юрод.¹, 352. XIV в. ~ XII в. Хѣ со-бою понови <и> измѣни от тля на нетлѣние обетшавши грѣхомъ ставъ рода нашего. Патерик (Чуд.), 173. XIV в. Се пядиу измѣрены положиль еси днѣ моа, и съставъ мои яко ни въ чѣмъ пред тобою (՚ ұпостасиу мои). (Псал. XXXVIII, 6) Библ.Гени. 1499 г. Даи же ми, о игемоне, сего висящаго нага на древѣ, да покрыю покрывшаго наготу моего състава. Сл.Ениф. о погреб., 219. 1524 г. Вопрос. Что ес<ть> съставъ? Отвѣт. Състав ес<ть> имѣже състоитъс<я> всяка вещь, явлия и свойственными образы. Корм.Балаш., 374 об. XVI в. И мнози... послѣдующе стопамъ вашего благочестия самодержателье и владомии... не токмо едини мужескаго полу, но мнози и женскаго состава, ревнующе вашему богоугодному ираву, православно пожиша. (Ж.кн.Ольги) Кн.Стен., 30. XVI-XVII вв. ~ 1560 гг. Вѣра убо, яже есть вещь уповае-

мыхъ составъ, совершается стынъ қрѣщениемъ (ұпостасиу). (Евр. XI, 1) Скрижалъ, VI, 16. 1656 г. || *Форма осуществления (действия).* Мѣтвы бо и мольбы съставъ есть иже добродѣтельми провѣдѣніе съврѣшеніе (ұпостасиу). Никон.Панд.², 163. XIII в. ~ XII в. [То же — Никон.Панд.¹, 80 об. XIV в. ~ XII в.].

10. *В философии — индивидуальный предмет, лицо.* Несѣкомая, сирѣчъ <ъ> състави (ұпостасиу). (Дамасскин.Диал.) ВМЧ, Дек. 1-5, 323. XVI в. ~ XV в. И члѣкъ же иѣсъ <ъ> род Петру и прочимъ составомъ, но вид. Там же, 323. — *О человеческой личности Иисуса Христа.* Неразумное чудо, како съ члѣкы съмѣси ся непостыжими Бѣ, ис тебе плѣть по съставу рожъся (каѳ ՚ ұпостасиу). Мин.сент., 052. 1096 г. — *В церковномъ учении о Троице — лицо, ипостась.* Единому Бѣ покланятися въ трехъ съставѣхъ, Бѣю и Снѣ и Стому Дхѣ. Мин. ноябрь, 495. 1097 г. Чьто убо съставъ есть и чьто естьство, по цркви-нууму съказанію рѣцѣмъ... едино убо естьство Опѧ и Снѧ и Стго Дхѣ исповѣдаемъ, три же съставы сихъ, рекъше лица проповѣдаемъ, на няже коежъдо свойствъмъ иѣскимъ от прочиихъ расуждається (тѣ мѣн оуи ұпостасиу єсті... треіс дѣ тас ұпостасиу). Ефр.корм., 685-686. XII в. Такоже и Аврааму явися Богъ во трехъ составехъ мужескими зраками... Здѣ яснѣйши показа, яко въ трехъ составѣхъ, сирѣчъ лицѣхъ, единъ Богъ. Хронogr. 1512 г., 14, 15. 1538 г. Почто... не вѣреши въ ст҃ую троицу Опѧ и Снѧ и Стго Дхѣ? Тѣми тремъ ставы [так в ркп.] сътворена есть вся тварь видимая же и невидимая. (О 12 пятн.) П.отреч.П., 328. XVI в.

11. *Материал, вещество.* Абие съгустися съставъ ледовидѣнъ аки хрусталь [по вар.], того рад<и> твердь наречеи. Палея Толк.¹, 6. 1406 г. ~ XIII в. Прѣстая Двѣ похоти не позна, плотъскаго же състава пода и прияся (тѣ дѣ тѣс ՚ սարկծ... ՚ նլր). Посл. Льва, 11. XV в. ~ XII в. Есть бо въ нихъ таково слово, яко тѣло от тлѣниа ражається и състави его раздѣляються на четыри части, от нихже и съставлени сутъ <ъ> (в греч.иначе: тѣс ՚ նլր ՚ մօնւու ՚ սլտա՞ն ‘материя ихъ не-вечна’). Флавий. Полон.Иерус. I, 144. XVI в. ~ XI в.

12. *Первоэлемент, стихия.* Вѣсѣхъ бо хытрица научи мя мудрость вѣдѣти... дѣйство съставы [вм. съставъ, отохѣиу]. Изб.Св.1073 г.¹, 644. И се же глѣть земли на стихии, рекъше на съставѣ, носимъ быти на рамѣ (в греч.иначе: ՚ սլ ՚ Տակլա՞ն ՚ նեկի ՚ Շակլոյ’). Ефр.корм., 713. XII в. Тѣлом... убо члѣче от четырехъ съставъ глѣтъ созданно: иматъ <ъ> от огня теплоту, а от